

דף ה.

עין משפט א

הרמב"ם הל' מאכלות אפורות פ"י ה"ג

הָאוֹכֵל לֶחֶם וְקָלִי וְכֶרְמֶל * כְּזֵית מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד לֹקֵחַ
שֶׁלֶשׁ מִלְּקִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג-יד) 'וְלֶחֶם וְקָלִי וְכֶרְמֶל
לֹא תֹאכְלוּ'. מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁשְּׁלֹשָׁתָן בְּלֹאֵינָן
חֲלוּקִין זֶה מִזֶּה:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ז הי"ב

קְצָרוּהוּ וּנְתַנּוּהוּ בְּקִפּוֹת * וְהִבִּיאוּהוּ לְעֵזְרָה וְחִבְטוּהוּ.
וְזוּרִין וְבוּרְרִין. וְלוֹקְחִין אֶת הַשְּׁעוּרִין וּמִהֶבְהִינֵן אוֹתוֹ
בָּאוּר. בְּאֲבוּב מְנַקֵּב. כְּדִי שִׁיְהִיָּה הָאִשׁ שׁוֹלֵט בְּכֻלָּן
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ב-יד) 'אָבִיב קְלוּי בָּאִשׁ גֵּרֶשׁ כְּרָמֶל'. מִפִּי
הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁאֵינּוּ מְדַבֵּר אֶלָּא בְּמִנְחַת הָעֹמֵר בְּלֶבֶד.
וְאַחַר שֶׁקּוֹלֵין אוֹתוֹ שׁוֹטְחִין אוֹתוֹ בְּעֵזְרָה וְהָרוּחַ מְנַשֶּׁבֶת
בוֹ. וְנוֹתְנִין אוֹתוֹ לִרְחִים שֶׁל גְּרוֹסוֹת וְטוֹחְנִין אֶת הַשֶּׁלֶשׁ
סָאִין וּמוֹצִיאִין מִן הַכֹּל עֲשָׂרוֹן שֶׁהוּא מְנַפֵּה בְּשֶׁלֶשׁ
עֲשָׂרֵה נֶפֶה. וְהַשָּׂאֵר נִפְדָּה וְנֶאֱכָל לְכָל אָדָם. וְחֵיב בְּחֻלָּה
וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְלוֹקְחִין זֶה הָעֲשָׂרוֹן

ת. כסף משנה האוכל לחם וקלי וכרמל וכו'. בפרק קמא דכריתות (דף ה') ומקשה בגמרא
והא אין לוקין על לאו שבכללות ומשני שאני הכא דמייתר קראי ומפרש בגמרא היכי
מייתר קראי:

א. כסף משנה קצרוהו ונתנוהו בקופות וכו' עד כשיירי כל המנחות. גם זה משנה שם (דף
ס"ו). ומ"ש כמו שביארנו. הוא בפ"ג מהל' ביכורים ופרק י"ג מהלכות מעשר ראשון:
ואימתי קומצין אותו לאחר שמקריבים מוסף היום. משום דתדיר קודם. ומ"ש וכבש העולה
בסוף הוריות (דף י"ג) עומר קדם לכבש הבא עמו:

שֶׁל סֵלֶת הַשְּׁעוּרִים וּבּוֹלְלִין אוֹתוֹ בְּלוּג שְׁמֵן בְּשֵׁשׁ עֶשֶׂר
 בְּנִיסָן וְנוֹתְנִין עָלָיו קִמֵץ לְבוֹנָה כְּשֶׁאֵר הַמְּנַחֲוֹת. וּמְנִיפוֹ
 בַּמְזָרְח מוֹלִיף וּמְבִיא מֵעֵלָה וּמוֹרִיד וּמְגִישׁוֹ כְּנֶגֶד חֲדָה
 שֶׁל קָרֵן מֵעֲרָבִית דְּרוּמִית כְּשֶׁאֵר הַמְּנַחֲוֹת. וְקוֹמֵץ
 וּמְקַטֵּיר. וְהַשְּׂאֵר נֶאֱכָל לְכֹהֲנִים כְּשִׁירֵי כָּל הַמְּנַחֲוֹת.
 וְאִימָתִי קוֹמֵצִין אוֹתוֹ. לְאַחַר שֶׁמְקַרְיבִין מוֹסֵף הַיּוֹם
 וְכֶבֶשׂ הָעוֹלָה קֹדֶם תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֲרֵבִים:

עין משפט ג הרמב"ם הל' פפולי המוקדשין פי"ח ה"ו

כָּל קָרְבָן שֶׁנִּתְפַּגֵּל בְּמַחְשֶׁבֶת הַזְּמַן - כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ כָּל
 הָאוֹכֵל מִמֶּנּוּ כְּזֵית בְּמִזֵּיד חַיֵּב כֶּרֶת שֶׁנֶּאֱמַר (וּיקרא ז-יח)
 'וְהִנֵּפֶשׁ הָאֹכֵלֶת מִמֶּנּוּ עוֹנָה תִּשָּׂא'. וְאִם אָכַל מִמֶּנּוּ
 בְּשִׁגְגָה מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה:

עין משפט ד הרמב"ם הל' פפולי המוקדשין פי"ח ה"ו

הָאוֹכֵל כְּזֵית מִבֶּשֶׂר קִדְשִׁים שְׁנוֹתֵר ג. בְּמִזֵּיד חַיֵּב כֶּרֶת
 בְּשׁוּגְגָה מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה שֶׁנֶּאֱמַר (וּיקרא יט-ח)
 'וְאֹכְלֵיו עוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קִדְשׁ ה' חָלַל וְנִכְרְתָה'.
 וּמֵאִימָתִי יִתְחַיֵּב כֶּרֶת עַל אֲכִילַת הַנּוֹתֵר. אִם קִדְשֵׁי

ב. כסף משנה כל קרבן שנתפגל במחשבת הזמן וכו'. משנה בריש כריתות. ומ"ש שנאמר והנפש האוכלת ממנו עונה תשא. שם בגמרא:

ג. כסף משנה האוכל כזית מבשר קדשים וכו'. משנה בריש כריתות. ומה שכתב שנאמר ואוכליו עונו ישא. שם (דף ה') בגמ' יליף לה בג"ש נאמר כאן ואוכליו עונו ישא ונכרתה ולהלן הוא אומר והנפש האוכלת ממנו עונה תשא: ומאימתי יתחייב כרת על אכילת הנותר וכו'. בפרק איזהו מקומן (דף נ"ז): כר"י דת"כ ולאפוקי מחזקיה: והיכן הזהיר הכתוב על הפגול ועל הנותר במלואים וכו'. פ' אלו הן הלוקין (דף י"ח):

קִדְּשִׁים הֵם חֵיב עֲלֵיהֶן מֵאַחַר שִׁיעֲלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר. וְאִם
 קִדְּשִׁים קָלִים הֵם חֵיב עֲלֵיהֶן מִשְׁקִיעַת הַחֲמָה שֶׁל יוֹם
 שְׁנִי שֶׁהוּא תַּחֲלַת הַלַּיְלָה שֶׁל יוֹם שְׁלִישִׁי. וְהֵיכָן הִזְהִיר
 הַכָּתוּב עַל הַפָּגוּל וְעַל הַנוֹתֵר. בְּמִלּוּאִים. שֶׁהָרִי נֹאמֵר
 שָׁם (שְׁמוֹת כט-לג) 'לֹא יֹאכַל כִּי קִדְּשׁ הֵם' לְהִזְהִיר עַל
 כָּל שְׁפָסוּלוֹ בְּקִדְּשׁ שֶׁהוּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה עַל אֲכִילָתוֹ:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' איסורי ביאה פ"ב ה"ו

הָבֵא עַל אִשָּׁה דְּרָךְ זָנוּת וְהוֹלִיד מִמֶּנָּה בֵּת אוֹתָהּ הַבֵּת
 עָרוּהָ עָלָיו מִשּׁוּם בְּתוֹ. וְאִךָ עַל פִּי שְׁלֹא נֹאמֵר בְּתוֹרָה
 עָרוֹת בְּתָךְ לֹא תִגְלֶה מֵאַחַר שֶׁאַסֵּר בֵּת הַבֵּת שֶׁתֵּק מִן
 הַבֵּת וְאַסוּרָה מִן הַתוֹרָה. וְאִינוּ מְדַבְּרִי סוּפְרִים. לְפִיכָךְ
 הָבֵא עַל בְּתוֹ מִנְשׂוֹאָתוֹ חֵיב שְׁתִּים. מִשּׁוּם בְּתוֹ וּמִשּׁוּם
 עָרוֹת אִשָּׁה וּבְתָהּ:

עין משפט ו

הרמב"ם הל' פנהדרין פט"ו ה"י

כָּל הַנְּסַקְלִין שֶׁבְּתוֹרָה שְׁמוֹנָה עָשָׂר ד' וְאֵלוֹ הֵן. הָבֵא עַל
 הָאֵם. וְעַל אִשָּׁת אָב. וְעַל כֶּלְתוֹ. וְעַל נַעֲרָה הַמְּאָרְסָה. וְעַל
 הַזָּכוּר. וְהַשׁוֹכֵב עִם בְּהֵמָה. וְהָאִשָּׁה הַמְּבִיָּאָה אֶת הַבְּהֵמָה
 עָלֶיהָ. וְהַמְּגִדָּף. וְעוֹבֵד עֲכוּוֹ"ם. וְהַנּוֹתֵן מִזְרָעוֹ לַמֶּלֶךְ.
 וּבַעַל אוֹב. וּבַעַל יִדְעוֹנִי. וְהַמְּסִית. וְהַמְּדִיחַ. וְהַמְּכַשֵּׁף.

ד. כסף משנה כל הנסקלין וכו' עד סוף הפרק. במשנה פ' ארבע מיתות הוזכרו הנשרפין ונהרגין ופרק הנחנקין הוזכרו הנחנקין:

וְהִמְחִיל אֶת הַשֶּׁבֶת. וּמִקְלִיל אָבִיו אוֹ אִמּוֹ. וּבֶן סוֹרֵר
וּמוֹרֵה:

הַרְמַב"ם הַל' כְּלִי הַמְקַדֵּשׁ פ"א ה"ד

עין משפט ז

הַעוֹשֶׂה שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה ^ה כַּמַּעֲשֵׂה הַזֶּה וְכַמֶּשְׁקֵל הַזֶּה וְלֹא
הוֹסִיף וְלֹא גָרַע בְּמִזֵּיד חֵיב כֶּרֶת. בְּשׁוֹגֵג מְבִיא חֲטָאֵת
קְבוּעָה שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל-לג) 'אֲשֶׁר יִרְקַח כָּמָהוּ' (שְׁמוֹת
ל-לג) 'וְנִכְרַת מֵעַמּוֹ'. וְהוּא שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹתוֹ לְהַמְשִׁיחַ בּוֹ.
אֲבָל אִם עָשָׂהוּ לְהַתְלַמֵּד אוֹ לְתַנּוֹ לְאַחֲרִים פְּטוּר:

הַרְמַב"ם הַל' כְּלִי הַמְקַדֵּשׁ פ"א ה"ה

עין משפט ז

הַסֹּף מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה כְּזֵית בְּמִזֵּיד חֵיב כֶּרֶת. וּבְשׁוֹגֵג
מְבִיא חֲטָאֵת קְבוּעָה שְׁנַאֲמַר (שְׁמוֹת ל-לג) 'וְאֲשֶׁר יִתֵּן
מִמֶּנּוּ עַל זֶר וְנִכְרַת מֵעַמּוֹ'. וְאִין חֵיבִין אֶלָּא עַל סִיכַת
שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה שֶׁעָשָׂה מִשֶּׂה שְׁנַאֲמַר מִמֶּנּוּ. מִזֶּה שְׁנַאֲמַר
בּוֹ (שְׁמוֹת ל-לא) 'שֶׁמֶן מִשְׁחַת קִדְשׁ יִהְיֶה זֶה לִי'.
וּמַעוֹלָם לֹא נַעֲשֶׂה שֶׁמֶן אַחַר חוּץ מִמֶּה שֶׁעָשָׂה מִשֶּׂה:

ה. כסף משנה העושה שמן המשחה כמעשה הזה וכו' במזיד חייב כרת וכו'. ובפ"ק דכריתות
שנינו שבשוגג חייב חטאת. ומ"ש והוא שעשה אותו להמשח בו אבל אם עשהו להתלמד
או ליתנו לאחרים פטור וכו' ואין חייבין אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה שנאמר ממנו
וכו'. שם (דף ה') ת"ר המפטם את השמן ללמד בו למוסרו לצבור פטור לסוך חייב והסך
ממנו פטור לפי שאין חייבים אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה בלבד. ותניא תו
התם כמה יסוך ויהא חייב ר' מאיר אומר כל שהוא ר' יהודה אומר כזית וידוע דהלכה כר'
יהודה. ומה שכתב ומעולם לא נעשה שמן אחר חוץ ממה שעשה משה. בפירקא קמא דכריתות
ת"ר שמן [שעשה משה במדבר] בו שלקו העיקרים וכו' וכו' נמשחו כהנים גדולים ומלכים
וכולו קיים לעתיד לבא ובפרק שתי מדות אמרו הין דעבד משה לשמן המשחה כיון
דלדורות לא היה צריך לפי שעה הוא דעבדיה ואגניז:

עין משפט ט

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ב ה"ט

הַעוֹשֶׂה קְטֹרֶת מֵאֶחָד עֶשֶׂר סְמָמִין אֱלוֹי לְפִי מִשְׁקְלוֹת
 אֱלוֹ כִּדֵי לְהַרְיַח בָּהּ אֶף עַל פִּי שְׁלֹא הַרְיַח חֲיָב כָּרַת עַל
 עֲשִׂיתָהּ אִם עָשָׂה מִזִּיד. וּבְשׁוּגַג מְבִיא חֲטָאת קְבוּעָה. אֶף
 עַל פִּי שְׁלֹא עָשָׂה הַמִּשְׁקָל כָּלוּ אֶלָּא חֲצִיו אוֹ שְׁלִישׁוֹ.
 הוֹאִיל וְעָשָׂה לְפִי מִשְׁקְלוֹת אֱלוֹ חֲיָב כָּרַת. שְׁנֵאמַר
 (שמות ל-לז) 'בְּמִתְכַנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם' (שמות ל-לח)
 'אִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְמוֹהָ לְהַרְיַח בָּהּ וְנִכְרַת מֵעַמּוֹ':

עין משפט י

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ד

עין לעיל עין משפט ז

עין משפט כ. ל.

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ב

וְכִכָּה עָשָׂהּ מֹשֶׁה רִבְנוֹ בַּמִּדְבָּר. ז' לָקַח מִן הַמֹּר וְהַקְּנָמוֹן
 וְהַקְּדָה מִכָּל אֶחָד מִשְׁלֹשֶׁתָן חֲמֵשׁ מֵאוֹת שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל

ו. כסף משנה העושה קטורת מי"א סממנים אלו וכו'. הכי משמע מדתנן בפ"ק דכריתות המפטם את הקטרת וקרא נמי כתיב איש אשר יעשה כמוה להריח בה ונכרת מעמיו הכי משמע: ומה שכתב ובשוגג מביא חטאת קבועה. בריש כריתות. ומ"ש אע"פ שלא עשה המשקל כולו אלא חציו או שלישו וכו'. בפ"ק דכריתות אהא דתניא וחכמים אומרים בכל יום היה מתקן במתכונתה ומכניס מסייע ליה לרבא דאמר קטרת שפטמה לחצאין חייב דכתיב והקטרת אשר תעשה כל שתעשה והא אפשר דעבדה פרס בשחרית ופרס בין הערבים ופירש"י במתכונתה לישנא דקרא אם היה רוצה לפטם הקטרת דבר יום ביומו עושה הילכך יחיד שלא פיטם אלא מנה חייב וחצאין דרבא לאו דוקא אלא כל דראוי להקטיר:

ז. כסף משנה וככה עשהו משה רבינו במדבר לקח מן המור והקנמון והקדה וכו'. בפירקא קמא דכריתות (דף ה') תנו רבנן שמן המשחה מר דרור חמש מאות קדה חמש מאות קנמן בשם מחציתו מאתים וחמשים וקנה בשם מאתים וחמשים נמצאו כולם אלף ושבע מאות וחמשים מנינא קמשמע לן הא קא קשיא ליה אימא קנה בשם כקנמן בשם מה קנמן בשם מחציתו מאתים וחמשים אף קנה בשם מחציתו מאתים וחמשים דהוה ליה תרין אלפין ואימא הכי נמי אם כן לכתוב קרא קנמן בשם וקנה בשם מחצה ומחצה מאתים וחמשים. ופירש רש"י קנמן בשם חמש מאות דהכי אמר קרא מחציתו מאתים וחמשים דלהכי נקט מחציתו שלא יהו שוקלים אותו הכל ביחד אלא לחצאין כדי שיהו שם שתי הכרעות. תנא הכי קשיא ליה כלומר להכי אשמעינן ברייתא דאי ממשמעותא דקרא ה"א קנה בשם כקנמן

הַקֹּדֶשׁ. וּמִקְנֵה הַבָּשָׂם חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם. וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר
 בַּתּוֹרָה (שמות ל-כג) 'וְקִנְיָן בָּשָׂם מִחֲצִיתוֹ חֲמִשִּׁים
 וּמֵאֲתָיִם' שְׁשׁוּקְלִים אוֹתוֹ בְּשֵׁתֵי פְעָמִים חֲמִשִּׁים וּמֵאֲתָיִם
 בְּכָל פַּעַם. וְשׁוּחַק כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבָדוֹ. וְעֵרַב הַכֹּל וְשָׂרָה
 אוֹתָן בְּמֵים זָכִין וּמְתוּקִין עַד שְׁיֵצֵא כָּל כֶּחֶן בְּמֵים וְנִתַּן
 עַל הַמֵּים שְׁמֵן זֵית הַיֵּן וְהוּא י"ב לוג. כָּל לוג אַרְבַּע
 רְבִיעִיּוֹת. וּבִשָּׁל הַכֹּל עַל הָאֵשׁ עַד שֶׁאֲבָדוּ הַמֵּים וְנִשְׂאָר
 הַשְּׁמֵן וְהַנִּיחוּ בְּכֵלֵי לְדוֹרוֹת:

דף ה :

עין משפט א

הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א ה"ב

עין בסעיף הקודם

בשם דמחציתו דקרא אתרווייהו קאי קמשמע לן: ומ"ש רבינו ושוחק כל אחד ואחד לבדו
 ועירב הכל. נראה דיליף מקטרת דכתיב ביה ממולח ומתרגמינן מערב אבל צריך טעם מניין
 לרבינו ששוחק ואח"כ מערב דילמא מערב ואח"כ שוחק והכי משמע מקרא דברי שא כתיב
 ממולח ובתר הכי כתיב ושחקה ונראה דמשמע לרבינו שיותר יפה מתערב אחר שחיקה
 מקודם שחיקה וקרא לאו לסידרא איכתיב. ויותר נראה לומר שטעם רבינו מפני שהוא
 מפרש דמאי דכתיב בקטרת בד בכד יהיה היינו לומר שיהיו שחוקים כל אחד לבדו וכמו
 שפירש הרד"ק בספר השרשים: ומה שכתב ושרה אותם במים זכים וכו'. בפרק קמא דכריתות
 ת"ר שמן המשחה שלקו העיקרים ד"ר יהודה א"ל ר' יוסי והלא לסוך העיקרים אינו סיפק
 כיצד עושה הביאו העיקרים ושראם במים והציף עליהן שמן המשחה וקלט את הריח וקפחו
 ופירש"י לסוך העיקרים בשמן אינו סיפק דשמן לא הוה אלא י"ב לוגין ועיקרין הוו טובא
 שס"ח מנין. ושראם במים שיבלעו המים ולכשיציף עליהם השמן לא יבליעוהו. וקפחו
 קפחו משה לשמן מעל העיקרים ונתנו בצלוחית:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ז

אין מושחין ממנו לדורות ^ה אלא כהנים גדולים ומשוח מלחמה ומלכי בית דוד בלבד. אפילו כהן בן כהן מושחין אותו. שְׁנַאֲמַר (ויקרא ו-טו) וְהַכֹּהֵן הַמְּשִׁיחַ תַּחֲתָיו מִבְּנָיו וְגו':

עין משפט ג.ד.

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"א

אין מושחין את המלך אלא על גבי המעין ^ט. ואין מושחין מלך בן מלך שהמלכות ירשה למלך לעולם שְׁנַאֲמַר (דברים יז-כ) 'הוא ובניו בקרב ישראל'. ואם היתה שם מחלקת מושחין אותו כדי לסלק המחלקת ולהודיע לכל שזהו מלך לבדו. כמו שמשחו שלמה מפני מחלקת אדוניהו. ויואש מפני עתליה. ויהואחז מפני יהויקים אחיו. וזה שמשח אלישע ליהוא לא בשמן המשחה משחו אלא בשמן אפרסמון. ודבר זה מסרת ביד החכמים:

עין משפט ה

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ז

עין לעיל עין משפט ב

ה. כסף משנה אין מושחין ממנו לדורות וכו'. בפ"ק דכריתות. ומ"ש ומשוח מלחמה פשוט הוא ששמו מוכיח עליו שנקרא משוח. ומ"ש אפילו כהן בן כהן מושחין אותו. שם אפילו כ"ג בן כ"ג טעון משיחה ויליף לה מקרא:

ט. כסף משנה אין מושחין את המלכים אלא ע"ג המעיין. שם (דף ה'): ויהיב טעמא כדי שתמשך מלכותן ומייתי לה מדכתיב והורדתם אותו אל גיחון: ואין מושחין מלך בן מלך וכו' עד מפני יהויקים אחיו. שם: ומ"ש וזה שמשח אלישע ליהוא לא בשמן המשחה משחו וכו'. גם זה שם:

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"א הי"א

עין משפט ו

עיין לעיל עין משפט ג.ד.

הרמב"ם הל' בית הבחירה פ"ד ה"א

עין משפט ז

אֶבֶן הַיְתָה בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים • בְּמַעֲרָבוֹ שְׁעָלֶיהָ הָיָה הָאָרוֹן
 מְנַח. וּלְפָנָיו צְנֻצָּנֹת הַמֶּזֶן וּמִטָּה אַהֲרֹן. וּבֵעֵת שְׂבִינָהּ
 שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת וַיֵּדַע שְׁסוּפוֹ לִחְרַב בָּנָה בּוֹ מָקוֹם לְגָזוֹ
 בּוֹ הָאָרוֹן לְמִטָּה בְּמִטְמוֹנוֹת עֲמֻקּוֹת וְעַקְלָקְלוֹת וַיֵּאשְׁיֵהוּ
 הַמֶּלֶךְ צָוָה וּגְנָזוֹ בְּמָקוֹם שְׂבִינָה שְׁלֹמֹה שֶׁנֶּאֱמַר (דברי
 הימים ב לה-ג) וַיֵּאמֶר לְלוֹוִים הַמְּבִינִים לְכֹל יִשְׂרָאֵל
 הַקְּדוֹשִׁים לֵה' תָּנוּ אֶת אָרוֹן הַקְּדֹשׁ בְּבַיִת אֲשֶׁר בָּנָה
 שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָכֶם מִשָּׂא בַכֶּתֶף עֲתָה

י. כסף משנה אבן היתה בקדש הקדשים וכו'. מ"כ דאיתיה במלאכת המשכן פ"ד. ומה
 שכתב ונגנז עמו מטה אהרן והצנצנת וכו'. בפ"ק דכריתות (דף ה:) ובפרק שלישי דהוריות
 (דף י"ב) ובפרק חמישי דיומא (דף נ"ב) משנגנז ארון נגנז צנצנת המן וצלוחית שמן
 המשחה ומקלו של אהרן שקידיה ופרחיה וארגו ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל ומי
 גנזו יאשיהו מלך יהודה גנזו שנאמר ויאמר ללוים המבינים כו' תנו את ארון הקדש וכו'
 ופירש"י בכריתות תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה כי אין לכם משא בכתף
 וגרסינן בשקלים ירושלמי פ"ו אמר להם אם גלה עמכם לבבל שוב אין אתם מחזירים אותו
 בכתפיכם ונגנזו. ומ"ש ואף אורים ותומים שהיו בבית שני לא היו משיבים ברוח הקדש וכו' עד
 כדי שלא יהא מחוסר בגדים. כ"כ התוספות ספ"ק דיומא. והראב"ד כתב לא היו משיבים
 א"א והלא אורים ותומים ורוח הקדש וכו' טעמו דתניא בספ"ק דיומא (דף כ"א ע"ב) אלו
 חמשה דברים שהיו בין מקדש ראשון למקדש שני ואלו הן ארון וכפורת וכרובים אש
 ושכינה ורוח הקדש ואורים ותומים ופרש"י ארון וכפורת וכרובים כולה חדא מילתא
 ושכינה לא שרתה בו ורוח הקדש לא היתה בנביאים משנת שנים לדריוש ואילך עכ"ל.
 ורבינו אפשר דחשיב ארון וכפורת וכרובים בתלתא ושכינה ורוח הקדש ואורים ותומים לא
 חשיב להו אלא בחדא ואפילו את"ל דחשיב לארון וכפורת וכרובים בחדא ושכינה ורוח
 הקדש ואורים ותומים בתלתא ל"ק שרבינו מפרש דרוח הקדש היינו נבואה שנסתלקה
 מהנביאים משנת שנים לדריוש וזהו חסרון גדול בישראל שלא היו נביאים להוכיחם בדבר
 ה' ועוד היה להם חסרון אחר שחסרו גם כן תשובת אורים ותומים. ומ"ש עוד הראב"ד
 שאינו מחשבון הבגדים טעמו שהוא קורא אורים ותומים לשם המפורש שהיו נותנין בין
 כפלי החשן כדכתיב ונתת אל החשן את האורים ואת התומים ורבינו קורא פה אורים
 ותומים לחשן בדרך השאלה:

עֲבָדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְגו'. וְנִגְנְזוּ עִמּוֹ מִטָּה אֶהְרֹן
וְהִצְנִצְנִת וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְכָל אֵלוֹ לֹא חָזְרוּ בְּבֵית שְׁנִי.
וְאִף אוֹרִים וְתַמִּים שֶׁהָיוּ בְּבֵית שְׁנִי לֹא הָיוּ מְשִׁיבֵין בְּרוּחַ
הַקֹּדֶשׁ. וְלֹא הָיוּ נִשְׁאָלִין בְּהֵן שְׁנַאֲמַר (עזרא ב-סג)
(נחמיה ז-סה) 'עַד עֵמֶד כִּהֵן לְאוֹרִים וְתַמִּים'. וְלֹא הָיוּ
עוֹשִׂין אוֹתָן אֶלָּא לְהַשְׁלִים שְׁמוֹנָה בְּגָדִים לְכַהֵן גָּדוֹל כְּדִי
שְׁלֹא יִהְיֶה מְחֻסָּר בְּגָדִים:

עין משפט ז. ט. הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א ה"ט

כִּיצַד מוֹשְׁחִין אֶת הַכֹּהֵן ^ב. צָק אֶת הַשֶּׁמֶן עַל רֵאשׁוֹ וְסָף
מִמֶּנּוּ עַל גְּבִי עֵינָיו כְּמִין כִּי יוֹנִית כָּזֶה שְׁנַאֲמַר (ויקרא
ח-יב) 'וַיִּצַק מִשֶּׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֵאשׁוֹ אֶהְרֹן וַיִּמָּשַׁח אֹתוֹ
לְקֹדֶשׁוֹ. וּמַלְכֵי בֵית דָּוִד מוֹשְׁחִין אוֹתָן כְּמִין נֹזֵר עַל
רֵאשׁוֹ. וְלֹא יִמָּשַׁח בְּמַקּוֹמוֹת אַחֲרוֹת וְלֹא יִרְבֶּה בְּשֶׁמֶן:

עין משפט י הרמב"ם הל' בלי המקדש פ"א ה"א

עין לעיל עין משפט ג. ד.

ב. כסף משנה כיצד מושחין את הכהן וכו' ומלכי בית דוד מושחים אותו כמין נזר על ראשו.
בפ"ק דכריתות ת"ר מושחין את המלכים כמין נזר ואת הכהנים כמין כי [מאי כמין כי
אמר רב מנשיא כמין כי יונית] תני חדא בתחילה מציק שמן על ראשו ואחר כך נותן לו
שמן בין ריסי עיניו ותני אחריתי בתחלה נותן לו שמן בין ריסי עיניו ואח"כ מציק לו שמן
על ראשו ומפרש התם טעמייהו ופסק רבינו כברייתא קמייתא דמסתבר טעמיה. ומה שכתב
ולא ימשה במקומות אחרות ולא ירבה בשמן. פשוט הוא שכל שסך במקום שאינו צריך דמי
לשאר אדם שסך בו וה"ה למרבה בשמן שהרי אינו צריך: